A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. április 15. *

A C-518/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal de grande instance de Paris (Franciaország) a Bírósághoz 2008. november 27-én érkezett, 2008. október 29-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Fundación Gala-Salvador Dalí**

a **Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP),**

és

a **Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques (ADAGP)**,

Juan-Leonardo Bonet Domenech,

* Az eljárás nyelve: francia.

Eulalia-María Bas Dalí,

María del Carmen Domenech Biosca,

Antonio Domenech Biosca,

Ana-María Busquets Bonet,

Mónica Busquets Bonet

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, Juhász E., J. Malenovský (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: N. Nanchev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. november 12-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Fundación Gala-Salvador Dalí és Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP) képviseletében P.-F. Veil ügyvéd,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues és B. Beaupère-Manokha, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében M. Muñoz Pérez, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: W. Ferrante avvocato dello Stato,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében H. Krämer és C. Vrignon, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. december 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 272., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 240. o.) 6. cikke (1) bekezdésének, valamint 8. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Fundación Gala-Salvador Dalí és a Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (a továbbiakban: VEGAP), valamint a Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques (a továbbiakban: ADAGP) és J-L. Bonet Domenech, E-M. Bas Dalí, M. C. Domenech Biosca, A. Domenech Biosca, A-M. Busquets Bonet és M. Busquets Bonet, utóbbiak valamennyien Salvador Dalí festő családtagjai, közötti jogvita keretén belül terjesztették elő, a festő műalkotásainak eladása után fennálló követő jogi díjak tárgyában.

Jogi háttér

A 2001/84 irányelv

3 A 2001/84 irányelv (3) és (4) preambulumbekezdése így szól:

(3) A követő jog célja az, hogy a képzőművészeti alkotások szerzőinek gazdasági részesedést biztosítson az alkotásuk sikeréből. Segítségével helyreáll az egyensúly a képzőművészeti alkotások szerzőinek, és azon egyéb alkotóknak a gazdasági helyzete között, akik műveik további hasznosításából bevételhez jutnak.

(4) A követő jog része a szerzői jognak, és a szerzőket megillető alapvető előjog. Ahhoz, hogy a szerzők megfelelő és egységes védelemben részesüljenek, szükséges a követő jog bevezetése az összes tagállamban.

4 Az említett irányelv (9) és (10) preambulumbekezdésének értelmében:

(9) A követő jogról jelenleg a tagállamok többségének belső jogszabályai rendelkeznek. E jogszabályok – ahol léteznek – különböznek egymástól, különösen az érintett művek, a jogosultak, a díj mértéke, a díjköteles ügyletek és a számítás alapja tekintetében. E jog alkalmazása vagy nemalkalmazása jelentős hatást gyakorol a belső piacon belüli versenyképességre, mivel a követő jogból fakadó

fizetési kötelezettség fennállása vagy hiánya olyan szempont, amelyet minden olyan személynek számításba kell vennie, aki egy műalkotás adásvételében érdekelt. Ezért e jog olyan tényező, amely a verseny torzulását, valamint a kereskedelemnek a Közösségen belüli eltérülését okozhatja.

(10) A követő jog fennállása és alkalmazása terén a tagállamok közti különbségek közvetlen negatív hatást gyakorolnak a Szerződés 14. cikke értelmében vett belső piac zavartalan működésére a műalkotások tekintetében. Ezért a Szerződés 95. cikke megfelelő jogalap.

5 Ugyanazon irányelv (13)–(16) preambulumbekezdéseinek szövege az alábbi:

„(13) Meg kell szüntetni az olyan jogi különbségeket, amelyek torzítják a belső piac működését, és meg kell akadályozni újabb hasonló különbségek kialakulását. Nincs szükség azonban az olyan különbségek megszüntetésére vagy kialakulásuk megakadályozására, amelyek várhatóan nem befolyásolják hátrányosan a belső piac működését.

(14) A belső piac megfelelő működésének előfeltétele a torzulásmentes versenyfeltételek léte. A követő jogra vonatkozó nemzeti jogszabályok közötti különbségek torzítják a versenyt, a kereskedelem eltérítését okozzák a Közösségen belül, továbbá a művészek közötti egyenlőtlen bánásmódhoz vezetnek aszerint, hogy alkotásaikat hol értékesítik. A szóban forgó kérdésnek ezért olyan határokon átnyúló vonatkozásai vannak, amelyeket tagállami intézkedésekkel nem lehet kielégítően szabályozni. A közösségi fellépés hiánya összeegyeztethetetlen lenne a

Szerződés azon követelményével, miszerint orvosolni kell a verseny torzulásait és az egyenlő bánásmód hiányát.

(15) A nemzeti rendelkezések közötti különbségek mértéke következtében ezért harmonizációs intézkedéseket szükséges elfogadni a tagállamok jogszabályai közötti egyenlőtlenségek feloldása érdekében azon területeken, ahol ezen egyenlőtlenségek torzult versenyfeltételeket alakíthatnak ki vagy tarthatnak fenn. Nem szükséges azonban a tagállamok követő jogra vonatkozó jogszabályainak minden egyes rendelkezését összehangolni, illetve annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mozgástér maradjon a tagállami döntéshozatalnak, elégséges azoknak a belső rendelkezéseknek az összehangolása, amelyek közvetlen hatással vannak a belső piac működésére.

(16) Ezért ez az irányelv teljes egészében megfelel a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás és arányosság elvének".

6 A 2001/84 irányelv (27) preambulumbekezdése így szól:

„A szubszidiaritás elvének kellő figyelembevételével meg kell határozni a követő jogi díjra jogosult személyeket. Ez az irányelv nem érinti a tagállamok öröklési jogát. A szerző jogutódait azonban – legalábbis a fent említett átmeneti időszak lejártát követően – a szerző halála után a követő jog teljes mértékben meg kell, hogy illesse".

7 Az említett irányelv „A követő jog tárgya” alcímű 1. cikke (1) bekezdésében az alábbi módon rendelkezik:

„A tagállamok az eredeti műalkotás szerzőjének javára követő jogot biztosítanak, amely elidegeníthetetlen, és amelyről a szerző előzetesen sem mondhat le; e jog alapján az alkotásnak a szerző általi első eladását követő minden további eladásáért származó eladási árból a szerző részesedésre jogosult”.

8 Ugyanezen irányelv „Jogosultak” alcímű 6. cikke az alábbi (1) bekezdést tartalmazza:

„Az 1. cikkben meghatározott követő jogi díjat az alkotás szerzője, illetve – a 8. cikk (2) bekezdésére is figyelemmel – a szerző halála után jogutódai számára kell fizetni”.

9 Ugyanezen irányelv „A követő jog védelmi ideje” alcímű 8. cikkének (1)–(3) bekezdése előírja:

„(1) A követő jog védelmi ideje [a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról szóló, 1993. október 29-i 93/98/EGK tanácsi irányelv (HL L 290.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 141. o.) 1. cikkében megállapított védelmi időnek felel meg, amelynek értelmében a Berni Egyezmény 2. cikke értelmében vett irodalmi és művészeti művek a szerző életében és a halálától számított 70 éven át részesülnek szerzői jogi védelemben.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve azon tagállamok, amelyek a hatálybalépés 13. cikk szerinti napján nem alkalmazzák a követő jogot, a legkésőbb 2010. január 1-jén lejáró időszak alatt nem kötelesek alkalmazni a követő jogot azok javára, akik erre a művész jogutódjaként annak halála után jogosultak.

(3) A (2) bekezdés hatálya alá tartozó tagállam szükség esetén legfeljebb további két évvel rendelkezik arra, hogy az abban a tagállamban működő gazdasági szereplők gazdasági működőképességük megőrzése mellett fokozatosan alkalmazkodhassanak a követő jog rendszeréhez, [...]".

10 A 2001/84 irányelv „Végrehajtás" alcímű 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében ekként rendelkezik:

„A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2006. január 1-je előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot".

A nemzeti jog

11 Az információs társadalomban fennálló szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló 2006. augusztus 1-jei 2006–961. sz. törvény (JORF 2006. augusztus 3., 11529. o.), amely a 2001/84 irányelvet ültette át a francia nemzeti jogba, módosította a szellemi

tulajdonról szóló törvény L. 122–8. cikkét, amelynek első albekezdése immár ekképpen szól:

„Az Európai Közösség tagállamaiból vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás részes államaiból származó, eredeti képzőművészeti alkotás szerzőjét elidegeníthetetlen követő jog illeti meg, amely alapján az alkotásnak a szerző vagy jogutódai általi első eladását követő minden további olyan eladásáért származó eladási árból részesedésre jogosult, amely művészeti piaci szakember eladói, vevői vagy közvetítői minőségben történő közreműködésével valósul meg […]”.

12 A szellemi tulajdonról szóló törvény L. 123-7. cikkének értelmében, amely nem került módosításra a 2001/84 irányelv átültetése során:

„A szerző halálát követően az L. 122-8. cikkben említett követő jog a folyó naptári év és az azt követő hetven év folyamán fennmarad a szerző örökösei – végrendeleti örökösei és jogutódai kivételével –, illetve az L. 123-6. cikk szerinti haszonélvezeti jog tekintetében a házastárs javára”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 Salvador Dalí festőművész 1989. január 23-án hunyt el Figuerasban (Spanyolország), öt törvényes örököst hagyva maga után. 1982. szeptember 20-i végrendeletében a francia öröklési jog értelmében a spanyol államot jelölte meg szellemi tulajdonjogai

egyetemes végrendeleti örököseként. E jogokat a festőművész kezdeményezésére és felügyelete alatt 1983-ban létrehozott spanyol alapítvány, a Fundación Gala-Salvador Dalí kezeli.

14 A Gala-Salvador Dalí alapítvány 1997 folyamán a VEGAP-nak, egy spanyol szervezetnek, kizárólagos meghatalmazást adott a Salvador Dalí életművéhez kapcsolódó szerzői jogoknak a világ minden részén történő közös kezelésére és gyakorlására.

15 A VEGAP-ot egyébként Franciaország tekintetében szerződés köti francia társszervezetéhez, az ADAGP-hoz, amelyet Salvador Dalí szerzői jogainak franciaországi kezelésével bízott meg.

16 1997-től fogva az ADAGP beszedte a Salvador Dalí műalkotásai felhasználása után járó jogdíjakat, amelyeket – a követő jogi díj kivételével –, a VEGAP közvetítésével átutalt a Fundación Gala-Salvador Dalí javára. A szellemi tulajdonról szóló törvény L. 123-7 alkalmazásában ugyanis, amely a követő jogot fenntartja a törvényes örökösök számára, kizárva a végrendeleti örökösöket és a jogutódokat, az ADAGP a követő jogi díjat közvetlenül Salvador Dalí törvényes örököseinek folyósította.

17 A Fundación Gala-Salvador Dalí és a VEGAP, mivel úgy vélték, hogy Salvador Dalí végrendelete, valamint a spanyol jog értelmében a Salvador Dalí franciaországi aukciókon eladott műveire vonatkozó követő jogi díjat az alapítvány javára kell folyósítani, 2005. december 28-án a tribunal de grande instance de Paris elé idézte az ADAGP-ot a jogdíj megfizetése végett, míg ez utóbbi a festő törvényes örököseinek perbe hívását kérte, hogy a meghozandó ítéletet az ő tekintetükben is alkalmazandónak mondják ki.

18 E körülmények között a tribunal de grande instance de Paris úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) A […] [2001/84/EK] irányelvet követően [a Francia Köztársaság] fenntarthatja-e a követő jogot az örökösök javára, kizárva a jogosultak köréből a végrendeleti örökösöket és az egyéb jogutódokat?

2) A […] [2001/84/EK] irányelv 8. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezések lehetővé teszik-e, hogy [a Francia Köztársaság] eltérő rendszert alkalmazzon?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

19 A spanyol kormány, valamint az alapeljárás felperesei írásbeli észrevételeikben vitatják az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát.

20 E vonatkozásban úgy vélik, hogy az alapeljárás tényállásának fényében a mű szerzője jogutódainak a 2001/84 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerinti meghatározása

nem a francia jog, hanem kizárólag a spanyol öröklési jog hatálya alá tartozik, mivel a spanyol állampolgárságú festő, Salvador Dalí Figuerasban, lakóhelyén hunyt el, amely Spanyolországban található. Következésképpen úgy vélik, hogy az a kérdés, hogy a szellemi tulajdonról szóló törvény L. 123-7. cikke összeegyeztethető-e a 2001/84 irányelvvel, az alapügy megoldása szempontjából irreleváns, mivel azt kizárólag a spanyol jog fényében kell megoldani.

21 Ugyanakkor a Bíróságnak nem feladata, hogy valamely előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretén belül nemzeti rendelkezések, köztük a nemzetközi magánjogra vonatkozó rendelkezések értelmezése tárgyában foglaljon állást, vagy hogy eldöntse, a kérdést előterjesztő bíróság által adott értelmezés helytálló-e. A Bíróság ugyanis köteles figyelembe venni – a közösségi és nemzeti bíróságok hatáskörmegosztásának keretén belül – azt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban meghatározott ténybeli és szabályozási hátteret, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések illeszkednek (lásd ebben az értelemben a C-244/06. sz. Dynamic Medien ügyben 2008. február 14-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-505. o.] 19. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

22 Márpedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből következően e kérelem azon az előfeltevésen nyugszik, mely szerint a francia jog, különösen pedig a szellemi tulajdonról szóló törvény L. 123-7. cikke alkalmazandó az alaepljárásra. Mivel a kérdést előterjesztő bíróság a 2001/84 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének, illetve 8. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban tesz fel kérdést annak értékelése céljából, hogy a szellemi tulajdonról szóló törvény L. 123-7. cikke összeegyeztethető-e az említett irányelv fent hivatkozott rendelkezéseivel, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem tűnik nyilvánvalóan irrelevánsnak az alapjogvita megoldása szempontjából.

23 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

Az első kérdésről

24 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/84 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a szellemi tulajdonról szóló törvény L. 123-7. cikkéhez hasonló nemzeti rendelkezés, amely a követő jogot a művész törvényes örökösei javára tartja fenn, kizárva a jogosultak köréből a végrendeleti örökösöket.

25 Előzetesen emlékeztetni kell a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint valamely közösségi jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem annak szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (lásd a 292/82. sz. Merck-ügyben 1983. november 17-én hozott ítélet [EBHT 1983., 3781. o.] 12. pontját; a C-223/98. sz. Adidas-ügyben 1999. október 14-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-7081. o.] 23. pontját; a C-17/03. sz., VEMW és társai ügyben 2005. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-4983. o.] 41. pontját, valamint a C-199/08. sz. Eschig-ügyben 2009. szeptember 10-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-8295. o.] 38. pontját).

26 E vonatkozásban meg kell jegyezni mindenekelőtt, hogy a 2001/84 irányelv szövege nem tartalmaz semmilyen útmutatást a 6. cikkének (1) bekezdésében említett „a szerző jogutódai" fogalom tekintetében. E fogalom bármiféle kifejezett meghatározásának hiányában célszerű a 2001/84 elfogadása mögött húzódó célokat megvizsgálni.

27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/84 irányelv elfogadása kettős célt követ, nevezetesen egyrészt, amint az a (3) és (4) preambulumbekezdéséből adódik,

hogy a képzőművészeti alkotások szerzőinek gazdasági részesedést biztosítson az alkotásuk sikeréből. Másrészt, amint azt ezen irányelv (9) és (10) preambulumbekezdése kifejti, a művészeti piacon fennálló verseny torzulásának megszüntetéséről van szó, mivel a követői jogdíj egyes tagállamokban való megfizetése azt vonhatja maga után, hogy a művészeti alkotások értékesítési helye olyan tagállamokba kerül át, amelyekben a követő jogot nem alkalmazzák.

28 Az első cél annak biztosítására irányul, hogy a művész bizonyos szintű díjazásban részesüljön. A követő jog ezen okból kifolyólag került akként meghatározásra, hogy elidegeníthetetlen, és hogy arról, a 2001/84 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének megfelelően, nem lehet lemondani.

29 Márpedig ezen első cél megvalósítását egyáltalában nem veszélyezteti a követő jognak a szerző halála után jogalanyok egyes kategóriájára – más kategóriák kizárásával – történő átörökítése, amely átörökítés járulékos jelleget mutat ezen célhoz képest.

30 Ami a második célt illeti, elengedhetetlennek tűnt a követő joggal érintett műalkotásokra és eladásokra, valamint e jog alapjára és mértékére vonatkozó harmonizáció előírása. Ugyanis, amint az egyértelműen kiderül az irányelv (9) preambulumbekezdéséből, az uniós jogalkotó szándéka azon helyzet orvoslása volt, amikor a műalkotások eladása azon tagállamokra koncentrálódik, amelyekben nem alkalmazzák a követő jogot, vagy a más tagállamokban hatályos mértéknél alacsonyabb mértékű követő jogot alkalmaznak, ami kedvezőtlenül érinti az ezen utóbbi államok területén működő aukciós házakat vagy műkereskedőket.

31 E második cél magyarázatot nyújt arra, hogy a jogalkotó miért az EK 95. cikket választotta a 2001/84 irányelv elfogadásának jogalapjául. A jogalap e megválasztása megerősíti, hogy e rendelkezés elfogadása azon törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések sorába illeszkedik, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése. Következésképpen amint az ugyanezen irányelv (13) és (15) preambulumbekezdéséből következik, nincs szükség a nemzeti jogszabályok közötti olyan különbségek megszüntetésére, amelyek várhatóan nem befolyásolják hátrányosan a belső piac működését, illetve annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mozgástér maradjon a tagállami döntéshozatalnak, elégséges azoknak a belső rendelkezéseknek az összehangolása, amelyek közvetlen hatással vannak a belső piac működésére.

32 Ezt az elemzést megerősíti a 2001/84 irányelv (27) preambulumbekezdésének értelmezése, amelyből az következik, hogy noha a közösségi jogalkotó szándéka az volt, hogy a szerző jogutódait a szerző halála után a követő jog teljes mértékben megillesse, ugyanakkor – a szubszidiaritás elvének megfelelően – nem tartotta célszerűnek, hogy ezen irányelv által beavatkozzon a tagállamok öröklési jogának területébe, így meghagyta a tagállamok feladatául a nemzeti jogukban jogutódoknak tekinthető személyek kategóriáinak meghatározását.

33 A fentiekből az következik, hogy a 2001/84 irányelv által elérni kívánt célok fényében a tagállamok jogalkotásukban szabad választásuk szerint határozhatják meg a személyek azon kategóriáit, akik valamely műalkotás szerzőjének halálát követően a követő jog jogosultjai lehetnek.

34 Ekként a 2001/84 irányelvben semmi nem utal arra, hogy az uniós jogalkotó szándéka a nemzeti öröklési jogok közötti koordinációt szabályozó egyes szabályok, különösen pedig a nemzetközi magánjogra vonatkozó azon szabályok alkalmazásának elutasítása lett volna, amely törvények az alapügyben felmerülőhöz hasonló ütközésének rendezésére irányulnak.

35 Következésképpen a 2001/84 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését átültető nemzeti rendelkezés alkalmazásában a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy kellő módon figyelembe vegyen valamennyi, a követő jog öröklésére vonatkozó törvények ütközésének feloldására vonatkozó szabályt.

36 Ilyen körülmények között az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/84 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogi rendelkezés, amely a követő jog élvezetét a művész törvényes örökösei javára tartja fenn, a végrendeleti örökösöket kizárva. Következésképpen az említett 6. cikk (1) bekezdését átültető nemzeti rendelkezés alkalmazásában a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy kellő módon figyelembe vegye a követő jog öröklésére vonatkozó törvények ütközésének feloldására vonatkozó valamennyi irányadó szabályt.

A második kérdésről

37 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt a problémát érinti, hogy a 2001/84 irányelv 8. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezéseket akként kell-e értelmezni, hogy azok, átmeneti jelleggel, lehetővé teszik-e a szellemi tulajdonról szóló törvény szóban forgó rendelkezéseinek fenntartását.

38 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott válaszra tekintettel, a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

39 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogi rendelkezés, amely a követő jog élvezetét a művész törvényes örökösei javára tartja fenn, a végrendeleti örökösöket kizárva. Következésképpen az említett 6. cikk (1) bekezdését átültető nemzeti rendelkezés alkalmazásában a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy kellő módon figyelembe vegye a követő jog öröklésére vonatkozó törvények ütközésének feloldására vonatkozó valamennyi irányadó szabályt.

Aláírások